

Budapest — katonai aviatikai központ.

A Magyar Aero-Szövetség repülőtér-bizottsága hétfőn este plenáris ülést tartott a Kir. Magy. Automobil Club helyiségében.

Ismételten megemlékeztünk róla, mennyire szíven viseli a hadügyminisztérium, hogy a magyar aviatikai intézmények anyatelepe Budapest közelében jöjjön létre. Petróczy István százados az érdem, hogy ez a terv a megvalósuláshoz közeledik.

A repülőtelp kérdése iránt osztatlan érdeklődés mutatkozik úgy a hadügyi, mint a honvédelmi minisztérium, valamint a főváros részéről is. Mind e hatóságok tekintélyes tagokat delegáltak a Magyar Aero-Szövetség bizottságába, s e delegáltak a hétfő esti összejövetelen lelkesen tapsoltak Petróczy István századosnak, a hadügyminisztérium megbizottjának fejtegetései befejeztével.

Részt vettek a bizottság ülésén Zichy Béla Rezső grófnak elnöklésével: Thierring Károly műszaki főtanácsos, a főváros részéről, Petróczy István százados a hadügyminisztérium megbizásából, Schreiber Emil rendőrtanácsos a rendőrfőkapitányság kiküldöttjeként, Takácsy György vezérkari százados a honvédelmi minisztérium megbizásából, Markhót Jenő iparfelügyelő a kereskedelmi minisztérium részéről, Massány Ernő dr., Kováts Elemér dr., Zsélyi Aladár, Lányi Antal hadnagy és Székely Mihály, a Magyar Aero-Szövetség delegáltjaiként.

A mult ülésen az aviatikai célra alkalmasnak látszó több terület megtekintését mondotta ki a bizottság. Ezeket Massány Ernő dr., a Magyar Aero-Szövetség ügyvezető-igazgatója járta be és a tegnapi ülésen beszámolt tapasztalatairól.

Mikor a bizottság tudomásul vette az előterjesztést, Petróczy István százados emelkedett szólásra és körülbelül a következőket fejtette ki:

A hadügyminisztérium *nagyszabásu aerodrom létesítését* határozta el. A berendezések létesítésére szükséges pénz *együtt* van és csak arra várnak, hogy a magyar hatóságok szerezzék meg a területet, *hogy a tényleges üzemet is rögtön megindíthassák.* Nem egyszerű repülőtérrel van szó, a szó korlátolt értelmében, ehhez a külön segítség nem volna szükséges. A hadügyminisztérium meg-

bizottsja egy oly intézmény megvalósításáért küzd egész lelkevel, a milyennel a világ egy állama sem dicsekedhetik eddig.

Láttunk kitünő repülőtereket, láttunk mintaszerűen berendezett aero-laboratóriumokat, motor és légcsavar kísérleti állomásokat, de mindezek szorteszéjjel szórva, sokszor egymástól függetlenül nem végeznek együttes munkát. A szülő előtt az a czél lebeg, hogy minden együtt található legyen a megalapítandó magyar központi, vegyesen katonai és polgári aerodromon.

Szükséges tehát megfelelő kiterjedésű, körülbelül két négyzetkilométer nagyságú sík terület, melynek tulnyomó része a tulajdonképpeni repülőter volna. Közvetlen mellette foglalna helyet a repülőgéppark. E nevezet alá foglaltuk azt a területet, melynek egyik része tisztán katonai, a másik tisztán polgári gépeknek adna menedéket.

A polgári telepen lesz a civiltpilóta-iskola és javítóműhelyek. A katonai oldalon lesznek a katonai hangárok, műhelyek, raktárak, a katonaság laktanyája és a központi tábori pilótaképző.

A kettő közé ékelt területen nyernének elhelyezést a közös használatra szánt berendezések: a motor-, csavarkísérleti és modellvizsgáló állomás. Ugyancsak ide kerül a találmányok felülvizsgálására szolgáló intézmény, az aerológiai obszervatórium, a melyen sárkányok és ballonok segítségével a szélviszonyoknak rendellenességei tétetnek megvizsgálás tárgyává.

Gondoskodás történnék kifogástalan, a nyereszkesedésnek nem szolgáló szállóról, kávéházról és vendéglőről is, melyben olvasóterem, könyvtár, állandó aviatikai kiállítás és muzeum, továbbá egy aviatikai találmányokat értékesítő iroda nyer elhelyezést.

A magyar ipar szempontjából életbevágó az a követelés, melyet csupán és egyedül ily tökéletes intézménnyel kapcsolatban lehet teljesíteni, hogy a magyar czég elnevezése számot tartó gyárak kötelezve volnának ugyanitt — a polgári területen — megtelepedni, valóban itt gyártani, nem pedig, mint legtöbbször történik, a külföldön gyártott árut itt átmázolva magyarként sózni rá a vevőre.

Ez az egyetlen módja, hogy magyar aviatikai ipart fejlesszünk. Most ezresek kellenek csak hozzá, ha egy évet várunk, százazrek sem lesznek elegendők a magyar ipar elmaradottságán segíteni akkor, mikor a külföldi gyárak befektetési amortizálódtak és soha meg nem törhető versenyt nyújtanak. A hadsereg ki fogja kötni, hogy a szállító czég magyar anyagból magyar munkással készíttesse a repülőgépeit és azokat a czég maga is repültesse be. A hadsereg tisztjei szívesen oda állanak fizetésre nem számító repülőinstruktorokként, ha pilóta nemzedék neveléséről van szó.

Nem szabad habozni sem a magyar hatóságoknak, sem a fővárosnak, sem a magyar társadalomnak, mikor ennek a kérdésnek megoldásáról van szó. A hadügyminisztérium a körülményektől kényszerítve, senkire sem várhat. Mi lenne a főváros büszkeségéből, ha Debreczen vagy Arad ajánlatat fogadná el a hadügyminisztérium és Budapest örökre elesnék attól, hogy a kor egyik legnagyobb jelentőségű intézményét itt létesítse a hadsereg? Minden külföldi város büszkeségének tartaná, ha ilyen ajánlattal járulnának eléje, vessük le mi is azt a megszokott közönyt és áldozunk egy pár ezer koronát legalább, mikor Francia-, Angol-, Német- és Olaszország együttvéve 150 millió koronát szentelnek hadi aviatikájuk kifejlesztésére.

A lelkes szavak — melyeket katonai okokból itt nem közölhető józan szám adatok kísérték, mély hatást tettek a jelenvoltakra. Mindnyájan éreztük, hogy itt születik meg szemünk láttára a magyar aviatika. Egy perczig sem gondolunk a csalódásra, mert nem tudjuk hinni, hogy Magyarország közönsége át ne látná a kérdés fontosságát és ne iparkodna kiki tőle telhetőleg kedvező megoldáshoz vezetni.

A repülőterrel összefüggő minden kérdésnek a legrövidebb idő alatt megoldást kell találnia. Szükség van tehát a repülőter bizottságának munkájára.

A különböző hatóságok kiküldöttei kilátásba helyezték megbízóik legmesszebbmenő erkölcsi és anyagi támogatását. A bizottság lelkesedéssel emlékeztet meg a magyar aviatikai központ eszméjének megteremtőjéről, Heltai Ferencz főpolgármesterről, a ki annak idején a delegációban is szóvá tette a magyar aviatika fejlesztésének szükségességét.

A magyar aviatika közeli fellendülésébe vetett hittel zárta be Zichy Béla Rezső gróf a bizottsági ülést, mely után a résztvevő a fehér asztalnál adtak egymásnak találkozót.

Kedden több repülőtelepnek alkalmas teret vizsgáltak meg a bizottság tagjai a Bárdi-társaság előzékenyen rendelkezésre bocsájtott kocsiján s rögtönösen határozatot hoztak a területek megszerzésének módjairól.

Székely Mihály.